

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ปัญหาความล้มเหลวของระบบการศึกษากำลังเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งที่มีการวิจารณ์กันอย่างมากมายในวงการการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนจนทำให้เกิดแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้นและในปี พ.ศ.2542 ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ที่ทำให้เกิดแนวคิดทางการศึกษาทางเลือกในรูปแบบต่างๆ ตามมา หนึ่งใน การเปลี่ยนแปลงนี้คือ การเปิดโอกาสและให้สิทธิแก่พ่อแม่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับลูกได้ด้วยตนเองหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

ภาวะวิกฤตทางการศึกษามีได้เกิดขึ้นในประเทศไทยเพียงแห่งเดียว แต่ได้เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกาในช่วงต้นทศวรรษ 1980 ได้มีภาวะวิกฤตทางการศึกษาที่ก่อให้เกิดกระแสความต้องการการปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากความไม่เหมาะสมของการศึกษาที่รัฐจัดให้ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนปัญหาทางด้านอาชญากรรม ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครอบครัวจำนวนหนึ่งหันไปพึ่งการศึกษาทางเลือกในรูปแบบ “การจัดการศึกษาโดยครอบครัว” มากยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home School) นี้ นับเป็นการศึกษาทางเลือก (Alternative Education) หรือการศึกษาตามอัธยาศัยรูปแบบหนึ่ง ซึ่งไม่ยึดติดว่าการจัดการศึกษาและการส่งเสริมความรู้ให้แก่เด็กจะเกิดขึ้นเฉพาะแต่ในโรงเรียนเท่านั้น อีกทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาที่มีลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย อันเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ในส่วนที่ว่าการศึกษาที่แท้จริงควรเป็นวิถีชีวิตของทุกคน และทุกส่วนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) ซึ่งองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวซึ่งถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในการวางรากฐานชีวิตให้กับมนุษย์ควรจะเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษามากขึ้น (ประเวศ วัชรี, 2541 : 4-5)

ในประเทศไทย การจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีมาตั้งแต่ในอดีต เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งในทุก ๆ ด้าน บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งคือ การให้การศึกษแก่ลูกหลาน พ่อแม่ถือได้ว่าเป็นครูคนแรกของเด็ก ครอบครัวเป็นหน่วยที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เด็กอ่านออกเขียนได้ การกล่อมเกลாதงด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยผ่านการเรียนรู้จากแบบอย่างมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว และการศึกษาอาชีพโดยถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การที่ครอบครัวอยู่ร่วมกันตั้งแต่เกิดจนตายจึงกล่าวได้ว่าครอบครัวรับผิดชอบการศึกษาตลอดชีวิต ในรูปแบบของการจัดการศึกษาที่เรียกกันว่าการศึกษาตามอัธยาศัย (รุ่ง แก้วแดง, 2542 : 189 - 203)

ผลสืบเนื่องมาจากกระแสความเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาจากทั้งภายนอกและภายในประเทศดังกล่าว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2542 จึงได้เปิดโอกาสให้พ่อแม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ลูกของตนมากขึ้น ดังความที่ปรากฏในมาตรา 12 “นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” จากจุดนี้เองที่ทำให้พ่อแม่ส่วนหนึ่งมีความมั่นใจในการเลือกจัดการศึกษาด้วยตนเอง

ทั้งนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พุทธศักราช 2540 – 2544 (รุ่ง แก้วแดง, 2542 : 48 – 51) ก็ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยไว้ 3 ประเด็น คือ 1) พัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ การศึกษามุ่งพัฒนาคนที่สมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจและสังคม 2) การศึกษาต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคมและประเทศชาติ และ 3) แนวคิดหรือกระบวนทัศน์ในการพัฒนาการศึกษา โดยให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหรือปรัชญาของการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมุ่งตอบสนองต่อธรรมชาติในการเรียนรู้ ความต้องการและความสนใจของเด็กตามศักยภาพที่แตกต่างกันของบุคคล เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการคิดหลักสูตร วิธีการและกิจกรรมในการเรียน พ่อแม่มีส่วนช่วยทำให้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตประจำวัน ไม่แปลกแยกออกไปจากวิถีธรรมชาติที่ควรจะเป็น โดยเน้นการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถเผชิญหน้ากับทุกปัญหาของชีวิตได้ และอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

เหตุผลที่ทำให้พ่อแม่เลือกจัดการศึกษาโดยครอบครัว ส่วนหนึ่งมาจากความรู้สึกไม่ศรัทธาในระบบการศึกษาในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนที่เป็นแบบแผนตายตัว เน้นการท่องจำ

และการแข่งขัน ยิ่งในปัจจุบันปัญหาการล่องเกินทางเพศ ปัญหายาเสพติด และความรุนแรงในหมู่ นักเรียนด้วยกันที่นับวันจะมากขึ้น ทำให้พ่อแม่เลิกตัดสินใจจัดการศึกษาโดยครอบครัว (ยุทธชัย - อุทัยวรรณ เถลิงชัย, 2543 : 9) แต่ยังมีครอบครัวอีกจำนวนหนึ่งที่เลือกจัดการศึกษาในรูปแบบนี้ เนื่องจากปัญหาของลูกที่ไม่สามารถเรียนอยู่ในระบบโรงเรียนได้ อาจเกิดจากการที่เด็กมีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กจิตเสื่อม เด็กพิการทางกาย เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมจนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ได้ ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนหนึ่งได้กลายมาเป็นปัญหาของสังคม (ดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา, 2542 : 9 - 14)

หนึ่งในจำนวนเด็กที่มีปัญหาเหล่านี้ที่คนส่วนใหญ่มักจะละเลย คือ เด็กที่มีความสามารถพิเศษโดดเด่นกว่าเด็กคนอื่น ซึ่งจัดได้ว่าเป็นเด็กที่มีศักยภาพ มีความต้องการและความสนใจที่พิเศษแตกต่างจากเด็กโดยทั่วไป ช่วงซักถามจนบางครั้งเหมือนจะอวดรู้หรือตอ้งดีครู และเมื่อถูกบังคับให้เรียนตามกรอบที่ครูวางไว้ เด็กเหล่านี้จะแสดงอาการเบื่อหน่ายหรือไม่สนใจเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองและครู จึงควรให้ความสนใจส่งเสริมด้วยการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กเพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กที่มีอยู่ให้เต็มตามศักยภาพ แต่ในสภาพปัจจุบันระบบการศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กกลุ่มนี้ได้ จึงเป็นปัญหาที่ทำให้เด็กไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน และมีจำนวนไม่น้อยที่กลายเป็นเด็กมีปัญหา และต้องออกจากโรงเรียนไป (อุษณีย์ โพธิ์สุข, 2541 : 28 - 33)

ด้วยสาเหตุและปัญหาจากระบบการศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ทำให้พ่อแม่ของเด็กเหล่านี้ต้องแสวงหารูปแบบการจัดการศึกษาที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของลูกให้คงอยู่ต่อไป การจัดการศึกษาโดยครอบครัวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับพ่อแม่ที่มีลูกเป็นเด็กมีความสามารถพิเศษ ด้วยความต้องการที่จะสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของเด็กโดยมุ่งเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยความสุข ได้ต่อยอดความรู้ความสามารถให้สูงขึ้นตามศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของเด็กให้เป็นคุณลักษณะที่ดี ซึ่งจะส่งผลดีต่อเด็กในการเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

เด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น โดยธรรมชาติมักจะต้องการเรียนรู้ที่ยาก ซับซ้อน ทำทายเกินกว่าเด็กระดับเดียวกันจึงต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้คำแนะนำ การใช้อุปกรณ์ที่มีราคาแพงขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะของตนเอง ซึ่งในอดีตและปัจจุบันพ่อแม่จะต้องสนับสนุนลูกโดยลำพัง นอกจากการส่งเสริมความสามารถพิเศษของลูก ในขณะเดียวกันพ่อแม่จะต้องให้ความรู้ที่เป็นสาระสำคัญหรือหลักสูตรแกนกลางที่เป็นสากล เช่น การคิดคำนวณ การอ่าน การเขียน ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ

เหล่านี้จึงทำให้เกิดประเด็นคำถามและข้อสงสัยว่าพ่อแม่จะดำเนินการอย่างไรให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง โดยที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตัวเด็กจากการจัดการศึกษาด้วยตนเอง

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะ และปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการจัดการศึกษาในลักษณะพิเศษประเภทหนึ่ง รวมทั้งรูปแบบและแนวทางในการจัดการศึกษาโดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยใช้วิธีการศึกษารายกรณี (Case Study) ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาหาข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องมีข้อมูลในการวางแผนช่วยเหลือ และจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม พัฒนาความสามารถของเด็กให้เต็มตามศักยภาพ และให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนเป็นแนวทางให้แก่พ่อแม่ที่มีลูกเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษในพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านความสามารถทางปัญญา
- 2) เพื่อศึกษาความถนัด ความสามารถพิเศษ ความรู้สึนึกคิด และปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว
- 3) เพื่อศึกษาบทบาทของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
- 4) เพื่อศึกษาแนวทาง และวิธีการจัดการศึกษาโดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กรณีสึกษาที่ใช้ในการวิจัย

เด็กชายที่มีคุณลักษณะบ่งบอกว่าเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Talented Child) ที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 2 คน โดยคนที่หนึ่งอายุ 12 ปี 8 เดือน

มีความสามารถพิเศษทางด้านอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคนที่สองอายุ 11 ปี 4 เดือน มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีไทยและภาษา ซึ่งได้รับการยืนยันจากครูสอนดนตรีไทยที่โรงเรียนสาธิตบางนา และอาจารย์จากภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเคยไปทดสอบความสามารถทางภาษาที่คลินิกภาษาของศูนย์ปฏิบัติงานวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กผู้มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนไพทอคมศึกษา ได้ผลว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับสูง

2. กรอบตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

2.1 คุณลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

- 1) พัฒนาการทางร่างกาย
- 2) พัฒนาการทางอารมณ์
- 3) พัฒนาการทางสังคม
- 4) ความสามารถทางปัญญา
- 5) ความถนัด และการแสดงออก
- 6) ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง และต่อการเรียน
- 7) ปัญหาในด้านสังคมที่เป็นอุปสรรคในการปรับตัว

2.2 บทบาทของบิดาและ/หรือมารดา ที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษ

- 1) บทบาทในการอบรมเลี้ยงดู
- 2) บทบาทในการส่งเสริมด้านการเพิ่มความรู้ และประสบการณ์
- 3) บทบาทในการส่งเสริมด้านวัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี

2.3 การจัดการศึกษาโดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

- 1) แนวคิดและเป้าหมายในการจัดการศึกษา
- 2) รูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมิน
- 3) ปัญหาในด้านการจัดหาแหล่งการเรียนรู้ การจัดหาทุนทรัพย์เพื่อส่งเสริมความสามารถของเด็ก ชีตความสามารถในการจัดการศึกษาของบิดามารดา และข้อเสนอแนะ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวัดทางจิตวิทยา

- 1) แบบวัดเขาวนปัญญา
- 2) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์
- 3) แบบสำรวจบุคลิกภาพ

3.2 แบบบันทึกการสังเกต

3.3 แบบสัมภาษณ์

- 1) เด็ก
- 2) บิดามารดา

3.4 อัดชีวประวัติ

3.5 บันทึกประจำวัน

3.6 แบบสอบถาม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Homeschooling) หมายถึง การศึกษาขั้นพื้นฐานที่ครอบครัวจัดขึ้นตามสิทธิคุ้มครองทางกฎหมาย กิจกรรมการเรียนการสอนได้ถูกวางแผนขึ้นอย่างตั้งใจสำหรับเด็กที่เป็นสมาชิกของครอบครัว โดยกิจกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นในบ้านที่มีผู้ปกครองทำหน้าที่ครูหรือผู้กำกับกิจกรรมเหล่านั้น นอกจากนี้ครอบครัวผู้จัดการศึกษาสามารถมีฐานะเป็นศูนย์การเรียนได้โดยจะต้องดำเนินการในเรื่องต่างๆ นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับบุตรอีกหลายด้าน เช่น การจดทะเบียนแสดงเจตจำนง การรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล การประกันคุณภาพการศึกษา การเทียบโอนผลการศึกษา และอื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการวิจัยครั้งนี้ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว คือ การจัดการศึกษาที่พ่อแม่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่บุตร โดยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกด้วยตนเองสำหรับความรู้พื้นฐานความรู้ทั่วไปในการดำรงชีวิต และเป็นผู้ส่งเสริมสำหรับความรู้เฉพาะด้านที่บุตรมีความสามารถ โดยดำเนินการจัดหาหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะด้าน เพื่อจัดการสอน และให้คำแนะนำแก่บุตรโดยมุ่งเน้นไปที่การจัดการศึกษาเป็นรายบุคคลให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และความสามารถพิเศษของบุตร

เด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Talented Child) หมายถึง เด็กที่แสดงความสามารถอันโดดเด่นในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน เช่น ในด้านเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางทัศนศิลป์ ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา ความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขา พฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่จะพัฒนาความสามารถได้อย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเด็กที่มีระดับอายุสภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ เด็กที่มีความสามารถพิเศษคือ เด็กที่มีความสามารถโดดเด่นกว่าเด็กอื่นๆ ในวัยเดียวกันในด้านอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ โดยได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญของศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับเชิญให้ไปแสดงความสามารถและนำเสนอผลงานทางรายการสถานีโทรทัศน์ เคย์รับทุนสำหรับส่งเสริมความสามารถพิเศษจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเคย์รับทุนการส่งเสริมวิชาการจากศูนย์วิจัยอิเล็กทรอนิกส์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และเด็กที่มีความสามารถโดดเด่นกว่าเด็กอื่นๆ ในวัยเดียวกันในด้านดนตรีไทยและภาษา โดยได้รับการรับรองจากครูสอนดนตรีไทยที่โรงเรียนสาธิตบางนา และอาจารย์สอนดนตรีไทยจากภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลการเข้าร่วมประกวดดนตรีไทยในระดับจังหวัดอยู่ในระดับรองชนะเลิศ และมีผลการทดสอบจากคลินิกภาษาของศูนย์ปฏิบัติงานวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กผู้มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนไพฑูริย์ศึกษาว่ามีความสามารถด้านภาษาอยู่ในระดับสูง และในปัจจุบันนี้เด็กได้รับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การศึกษารายกรณี (Case Study) หมายถึง การศึกษารายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญของหน่วยใดหน่วยหนึ่งในสังคม เช่น บุคคล กลุ่ม ชุมชน สถาบันฯ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มักจะเน้นการศึกษารายละเอียดของแต่ละบุคคล ซึ่งจะต้องศึกษาต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ป้องกัน ส่งเสริม หรือนำไปเป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่นต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ การศึกษารายกรณี คือ กระบวนการศึกษารายละเอียดของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยทำการศึกษาและเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อให้เข้าใจคุณลักษณะและปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว และเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพของเด็กให้สูงขึ้น โดยมีวิธีการศึกษา 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดปัญหาและดำเนินการเตรียมการวิจัย หมายถึง การที่ผู้วิจัยตั้งจุดมุ่งหมายหรือกำหนดขอบเขตว่าจะศึกษาคุณลักษณะและปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัวในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความสามารถทางปัญญา ความถนัดและความสามารถพิเศษ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองและต่อการเรียน และปัญหาทางสังคมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ รวมไปถึงการศึกษาแนวคิด รูปแบบและกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาโดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อช่วยพัฒนา สนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อไป

2) การรวบรวมข้อมูล หมายถึง การหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การเขียนบ้าน อัดซีวีประวัติ บันทึกประจำวัน แบบสอบถาม และแบบทดสอบทางจิตวิทยา

3) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากเครื่องมือทุกชนิดที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์คุณลักษณะ และปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว รวมทั้งแนวทาง และวิธีการจัดการศึกษาโดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

4) การสรุปผล โดยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปออกมาเป็นคุณลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความสามารถทางปัญญา ความถนัดและความสามารถพิเศษ ปัญหาทางสังคมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และการจัดการศึกษาโดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบคุณลักษณะ และปัญหาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว
2. ทราบแนวทางและวิธีการจัดการศึกษาโดยครอบครัวสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
3. เป็นแนวทางในการช่วยเหลือ และป้องกันปัญหาด้านอารมณ์และสังคมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดการศึกษาโดยครอบครัว
4. เป็นแนวทางสำหรับบิดามารดาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดรูปแบบการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษของเด็กให้เต็มตามศักยภาพ
5. เป็นแนวทางในการวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษารูปแบบใหม่สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ